

Sajtó és Tájékoztatás

Az Európai Unió Bírósága
106/10. sz. SAJTÓKÖZLEMÉNY
Luxembourg, 2010. október 21.

A C-467/08. sz. ügyben hozott ítélet
PADAWAN kontra SGAE

A „magáncélú másolat után fizetendő díjnak” a cégek és vállalkozók által a magáncélra történő másolástól eltérő célra beszerzett, többszörözésre alkalmas adathordozók tekintetében történő alkalmazása nem felel meg az uniós jognak

Ez a díj csak akkor alkalmazható az említett adathordozókra, ha azokat természetes személyek magáncélra használhatják

Az információs társadalomban a szerzői és szomszédos jogokról szóló irányelv¹ értelmében a hang-, kép- és audiovizuális felvételek többszörözésének kizárólagos joga a szerzőket, előadóművészeket és műsorkészítőket illeti. Ugyanakkor a tagállamok engedélyezhetik magáncélú másolatok készítését, azzal a feltétellel, hogy a jogosultak „méltányos díjazásban” részesülnek. E díjazásnak hozzá kell járulnia ahhoz, hogy a jogosultak megfelelő ellentételezést kapjanak a védelem alatt álló műveik vagy más jogtárgyaik felhasználásáért.

Az irányelvet átültető spanyol jogszabályok megengedik a már nyilvánosságra hozott művek többszörözését, amennyiben azt természetes személy magáncélú használatára végzi, és e művekhez jogszerűen fért hozzá. E keretek között a gyártók, az importőrök és a forgalmazók egyszeri és minden egyes többszörözési mód tekintetében külön-külön meghatározott díjazást kell fizessenek „magáncélú másolat után fizetendő díj” formájában a szellemi tulajdonjogi közös jogkezelő szervezeteknek.

A Sociedad General de Autores y Editores (SGAE), spanyol szellemi tulajdonjogi közös jogkezelő szervezet felszólította a CD-lemezeket, újraírható CD-lemezeket, DVD-lemezeket és MP3-lejátszókat forgalmazó PADAWAN nevű társaságot a „magáncélú másolatok utáni díj” 2002 és 2004 közötti időszak tekintetében történő megfizetésére. Mivel a PADAWAN úgy vélte, hogy e díj – amely független attól, hogy az adathordozókat magáncélú vagy szakmai, illetve üzleti célú használatra szánják-e – ellentétes az említett irányelvvel, ezért megtagadta annak megfizetését. A társaságot az első fokon eljáró bíróság 16 759,25 EUR összeg megfizetésére kötelezte.

Az Audiencia Provincial de Barcelona (spanyol megyei szintű bíróság) a PADAWAN fellebbezése alapján eljárva lényegében azzal a kérdéssel fordult a Bírósághoz, hogy melyek a „méltányos díjazás” összege és a beszedésére szolgáló rendszer meghatározásánál figyelembeveendő szempontok.

Mai ítéletében a Bíróság megállapítja, hogy a „méltányos díjazást” úgy kell tekinteni, mint a védelem alatt álló művének engedély nélküli többszörözése miatt a szerző által elszenvedett kár ellenértékét. Ennélfogva ez a kár képezi a díjazás összege kiszámításának alapvető szempontját. Ezenfelül a Bíróság hangsúlyozza, hogy az irányelv megköveteli, hogy a jogosultak és a védelem alatt álló jogtárgyak felhasználóinak érdekei „megfelelő egyensúlyban” legyenek egymással. Ezért főszabály szerint e kár megtérítése arra a személyre hárul, aki e többszörözést magáncélból végezte, ezáltal finanszírozva azt a díjazást, amelyet majd a jogosultnak folyósítanak.

¹ Az információs társadalomban a szerzői és szomszédos jogok egyes vonatkozásainak összehangolásáról szóló, 2001. május 22-i 2001/29/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL L 167., 10. o.; magyar nyelvű különkiadás 17. fejezet, 1. kötet, 230. o.).

Egyrészt nem vitás, hogy az egyes magáncélú felhasználásokból esetlegesen eredő kár egyedileg nézve minimálisnak tekinthető, és ennél fogva nem keletkeztet díjfizetési kötelezettséget, másrészt pedig a magáncélú felhasználók beazonosításának, valamint az ő díjfizetésre való kötelezésüknek a gyakorlatban nehézségei merülhetnek fel. E körülmények alapján a tagállamok bevezethetik a „magáncélú másolat után fizetendő díjat” azon személyek terhére, akik digitális többszörözésre alkalmas berendezésekkel, készülékekkel és adathordozókkal rendelkeznek. Ugyanis a magánfelhasználók részére többszörözésre alkalmas berendezések, készülékek és adathordozók általuk történő rendelkezésre bocsátása, illetve az általuk nyújtott többszörözésre irányuló szolgáltatás képezi a szükséges ténybeli előfeltételét annak, hogy a természetes személyek magáncélú másolatokhoz juthassanak. Másrészt, semmi sem képezi akadályát annak, hogy a díj összegét beépítsék a többszörözésre alkalmas adathordozók, vagy a nyújtott többszörözésre irányuló szolgáltatás árába, így a díj terhét végülis a magánfelhasználók viselik és teljesül a „megfelelő (érdek)egyensúly” követelménye is.

Ezt követően a Bíróság megállapítja, hogy a "magáncélú másolat után fizetendő díj" rendszere csak akkor egyeztethető össze az említett „megfelelő (érdek)egyensúly” követelményével, ha a szóban forgó többszörözésre alkalmas berendezések, készülékek és adathordozók magáncélú többszörözésre alkalmasak, és ennél fogva kárt okozhatnak a védelem alatt álló mű szerzőjének. A „magáncélú másolat után fizetendő díj” alkalmazása és a magáncélú többszörözésre történő használat között ugyanis feltétlen kapcsolat van.

Következésképpen, a díj valamennyi típusú, digitális többszörözésre alkalmas berendezés, készülék és adathordozó tekintetében való különbségtétel nélküli alkalmazása, azt az esetet is ideértve, amikor azokat **nem természetes személyek** szerzik be nyilvánvaló módon a magáncélú másolástól eltérő célra, nem felel meg az irányelvnek.

Ezzel szemben, amikor a szóban forgó berendezéseket **természetes személyek részére magáncélú használatra** bocsátották rendelkezésre, egyáltalán nem szükséges bizonyítani, hogy azok valójában magáncélú másolást végeztek ez utóbbiak segítségével, és így ténylegesen kárt okoztak a védelem alatt álló mű szerzőjének. A jogszabályi védelem alapján ugyanis teljes mértékben ezek a természetes személyek az említett rendelkezésre bocsátás kedvezményezettjei, vagyis őket kell az említett berendezésekhez köthető valamennyi funkció – ideértve a többszörözési funkciót is – kiaknázóinak tekinteni. Így e berendezések vagy készülékek másolatok készítésére való pusztán alkalmassága elegendő a magáncélú másolat után fizetendő díj alkalmazásának igazolására, amennyiben az említett berendezéseket vagy készülékeket magánfelhasználóként eljáró természetes személyek részére bocsátották rendelkezésre.

Végezetül a Bíróság emlékeztet arra, hogy a nemzeti bíróság feladata annak elbírálása, figyelemmel a kérdésekre adott válasza, hogy a „magáncélú másolatok után fizetendő díj” spanyol rendszere összeegyeztethető-e az irányelvvel.

EMLÉKEZTETŐ: Az előzetes döntéshozatali eljárás lehetővé teszi a tagállami bíróságok számára, hogy az előttük folyamatban lévő jogvita keretében az uniós jog értelmezésére vagy valamely uniós jogi aktus érvényességére vonatkozó kérdést terjesszenek a Bíróság elé. A Bíróság nem dönti el a tagállami bíróság előtti jogvitát. A nemzeti bíróság feladata, hogy az ügyet a Bíróság határozata alapján elbírálja. E határozat a tartalmilag hasonló kérdésben eljáró más nemzeti bíróságokat is köti.

A sajtó részére készített nem hivatalos kiadvány, amely nem köti a Bíróságot.

A kihirdetés napján az ítélet [teljes szövege](#) megtalálható a CURIA honlapon

Sajtófelelős: Lehóczki Balázs ☎ (+352) 4303 5499

Az ítélet kihirdetésekor készített képfelvételek elérhetők: „[Europe by Satellite](#)” ☎ (+32) 2 2964106